

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haenstein és Vogler (Janus), Dukas és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik. Oppelik Alajos, Duke M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vazina R. hirdetési irodájában

7. szám.

BRASSÓ, Csötörtök, január 15-én.

I-só évfolyam 1885.

A miniszteriumok tevékenysége.

— Visszapillantás. —

II.

Mielőtt azonban ezen visszapillantást megkezdünk, helyén lesz kijelenteni, hogy lapunk tere, de időnk sem engedvén meg a kormány és az egyes miniszteriumoknak a lejárt évben kifejtett összes tevékenységét részletesen, egyenként fejtegetni és bírálat alá venni, visszapillantásunknál csakis az egyes miniszteriumok össztevékenységét, és ezen össztevékenység eredményét, horderejét és jövőjét és ezt is csak röviden jelezhetjük, kiindulásunk alapját részben a józan közvélemény és minden esetre a jó indulat képezvén.

Tekintsük tehát az egyes miniszteriumokat külön-külön.

A legnagyobb, legélénkebb és legizgatottabb tevékenységet a belügyminiszterium fejtette ki; és ezen miniszteriumnak az összes közigazgatás ellenőrzésére és javítására hivatolt ténykedését bizonyos rendszer jellemzi, mely ha némely tekintetben a teljes megállapodottság jellegévelsem bír is, a centralizáció iránti hajlammal öntudatos kifejezést ad.

A belbéké, a rend és fegyelem fentartására irányuló tevékenységét e miniszteriumnak a hajthatlan szigor, a tiszta igazságszeretet és ritka ügybuzgalom vezérli és ha a nemzetiségi kérdés megoldásában s az ezen megoldás módzata tekintetében bizonyos ingadozás is tapasztalható, mi a különböző nemzetiségek közötti békés együttélés megzavarásának kiküldési célzatának is tulajdonítható, és ha a társadalom belbékéjét és a tulajdon szentségét megtámadni és felforgatni hivatott szocialisták kérdések, valamint az ezen kérdés felvetésének bevezetésül felhasználni célzott antisemitikus mozgalmak megelőzése és esetleges elnyomtatása iránti intézkedések tekintetében hiányzik e miniszterium kebelében a szükséges előtanulmány s az ebből folyható megbírálati és orvosolhatási képesség, az tagadhatlan, hogy minden ezen kérdések tappintatos és üdvös megoldása iránt megvan a jóakarát és azon szándék, melyet a viszonyok parancsolólag követelnek is.

A megyék felügyelete és ellenőrzése kiszámíthatatlan akadályokkal kénytelen megküzdeni, mely akadályok legkiváltképeni alapját a választott tisztviselők nagy részének hiányos tanulmánya és nem eléggé képzett volta, va-

lamint megbízhatlansága képezi, és ha e tekintetben orvoslást csak akkor várhatunk, ha majd e tekintetben is a törvényhozás segíteni fog, az tagadhatatlan, hogy a visszaélések szigorú megtorlása tekintetében csak káros panasz jelezhető.

A nemzetiségi titkos agitációk megfigyelése és napfényre hozása, valamint a megyei és városi pénzkezelés jobb ellenőrzése és megszoritása tekintetében igaz még sok tenni való van hátra, de általánosságban mégis azt mondhatjuk ezen miniszteriumról, hogy hivatását az adott viszonyok között helyesen tölti be, hogy ez idő szerint az országban senki sem volna hivatottabb e tárczát vezetni, mint a jelenlegi belügyminiszter és hogy az irány és alapelvek, melyek e miniszteriumot vezetik, a kor színvonalán állva jövőnk tekintetében csak megnyugtathatók lehetnek.

A vallás és közoktatásügyi miniszteriumot a folytonos és éber tevékenység jellemzi.

Az ezen miniszterium által készített törvényjavaslatok a folytonos haladást tükrözik vissza és foganatosított intézkedései a szakavatottságot és a viszonyok teljes ismeretét igazolják.

Ezen miniszterium intentióira és üdvös tevékenységére bénítólag hatnak ugyan részben pénzügyi viszonyaink, melyek sok terv keresztülvitelét akadályozzák, de másrésről tagadhatatlan az is, hogy az ezen miniszterium rendelkezése alá bocsátott összeg a legelkiismeretesebben fordítatik valóban kulturális célokra.

Tanintézeteink egy részén meglátszik és igen érezhető hiányt képez némely tanítók és tanítónők képzettség és műveltségbeli hiánya, mi azonban ez idő szerint annak tulajdonítható, hogy még kevés az anyag, melyből választani lehet, ez azonban rövid idő múlva és legkivált ha a tanerők is jobban fognak díjaztatni, meg fog szűnni.

A tanfelügyelők üdvös intézménye, mely ugyancsak ezen miniszterium alatt áll, eddig különös eredményeket fel nem mutatott, részint mert ezen intézmény is új lévén, a tanfelügyelők nagy része maga sincsen tisztában hivatásával és a legkevesebb tudja, hogy a tanügy terén a kezdeményezés sok tekintetben őt illeti meg, mert ő lévén a tapasztalat terén, leginkább tudhatja, hol mi a szükség; részint

nem mutatott fel ezen intézmény különös eredményt, mert a tanfelügyelők egy része, — itt is hiányozván az anyag bősége, — a kellő képzettség nélkül neveztetett ki s így hivatása kellő tudatával nem bír.

Ezen intézmény is azonban, különösen ha jövőre tanfelügyelőkül a tanítói pályán hosszú éveken át működött és a szükséges tapasztalat bőséggel ellátott egyének fognak kineveztetni, a szükségesség és célszerűség létjogával bírva, hivatását kétségtelenül betöltendő.

A jelenlegi, — az alsó és felső tanintézetekben alkalmazott tanrendszer, ha nem is a legtökéletesebb, van oly jó, mint bármely más művelt államban.

Belföld.

Képviselőválasztás. A Károlyi Sándor gróf leköszönése folytán megüresedett tasnádi választókerületben — a kormánypárti programmal föllépett Péchy Andor budapesti ügyvéd tegnap egyhangulag képviselővé választott. A kolozsi kerületben pedig Haller Rezső helyébe Zeyk Károly sz. párti megválasztott.

Szamosújvárról. Gajzágó orsz. képviselő járásbíróvá történt kineveztetése folytán megüresedett képviselői állás betöltése iránt nagyjában megállapodásra jutott a város értelmisége. A város szabadelvű párti választó közönsége Molnár Antal mellé sorakozik, ki szabadelvű párti programmal lép fel.

Pest megye közgyűlésén nagy vita folyt Zemplén megye azon átirata felett, hogy a törvényhatóság intézzen feliratot az országgyűléshez a főrendiház reform javaslatának a megyei választottak ügybeni módosítása tárgyában. Gullner a javaslat mellett, Földváry alispán az ellen emelt szót. Hosszu és heves vita után a közgyűlés Gullner indítványát 13 szótöbbséggel elfogadta.

Külföld.

Gambetta pártja. Paul Bert, Gambettának leghívebb barátja jan. 11-én Lyonban beszédet tartott, melyben kijelentette, hogy ő Ferry miniszterelnök hibás politikája miatt elpártol az opportunizmustól és visszatér a radikalizmushoz. E visszatérés nagyfotosságu.

Görög herceg bolgár trónon. A görög udvarnál már biztosra veszik, hogy bettenbergi Sándor

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

R ó z a.

Beszélyke Baráczy Sándortól.

(Folytatás.)

A szerelmes művészszív fogékonyabb minden benyomás iránt, mint a hőmérő izgékony higanyoszlopa. A művilág csodái mélyen bevésődtek kedélyembe s lángra gyullaszták az önérték szundikáló szikráit.

Buonarotti, Rafael, Lionardo da Vinci remekeinek szelleme előtt eltörpülve földre borultam, de Angelika tekintete égis emelt, s büszkén átéreztem önbecsémnek szózatát:

Anch' io son pittore!

Igen. Én is művész vagyok. Teremténi akarok, világra szóló alakokat, magasztasokat, minőket Buonarotti a Medici Lőrincz síremlékére varázsolt. Oh, megkövült isteni gondolata az „Éj”-szobornak, kit egy angyal hívott létre hő mosolylyal! Hisz csak alszik, de él, s ha ébreszted, — megszólal!!

Florenz, ez olasz Athén ereklyéje a Pitti-csarnok, s ennek gyémántja a medici Venus márványszobra. Elmerültem órákig alélt nézésébe, mint a mekkai zarándok a szent kaaba imádásába.

„De jöjjön már, uram!” szólta meg türelmetlenül Angelika, a legcsinosabb ál-fiúgyermek.

„Utójára még egészen belebolondul”, tévé mosolyogva hozzá mintegy feddőleg.

Műelvezetemet zavaró e hivatlan beleavatkozásért furcsa komolysággal parancsoltam rá:

„Tanítvány! E tiszteletlenségért arra ítélek, hogy többé nem szabad megcsókolj.”

Othton aztán gyűgyögve kért, hogy legalább engedjem meg naponta egy szerelmes levelet hozzám intéznie.

„De szellemes legyen ám és — átérezve, jegyzem meg gunyosan.

Csak ebédre jöttünk a szállodában rendesen össze. Ilyenkor mindig tányérom alatt lelétem naponta a hivatalos szerelmes levelet; máskülönben udvarias — tanítványom volt. Kimért nyájassággal társalogtunk, de annál többször ábrándoztunk egymásról külön termeinkben. Jakab volt a szigorú illem éber őre közöttünk. Angelikának a legközelebből irt szenvedélyes levelei képezték esti olvasmányomat magányos szobámon. Mennyi szellem, mennyi érzés szólt minden vonásából! Van-e felségesebb teremtménye az istennek a nőnél? Benne a bűn is erénynyé szentesül; elvetemültségében is vonzó, hideg szeszélye hódít, hódoló szerelme rabbá tesz.

Estente a nő-tanítványommal kísértálgattam. Egy ily alkalommal, félreeső néptelen utcán hallgatagon lépdeltünk egymás mellett. Hirtelen egy forró csók csattan el kezemen.

„De Nagysád, mit mível?” szólok a bájos gyermekhez.

„Azt, hogy ne kinozz több levélírással, imádozt mesterem!”

„Ám legyen”, mondám leverten. „En visszatérek hazámba, hideg márványszobraim közé, Te pedig...”

„Ne tovább!” kiáltá izgatottan és befogá szám hideg kacsójával.

„Akkor ved le álruhádát és légy — nőm, boldogító szeretett nőm!”

Ujjongva, tánczolva össze-vissza csókolt, s karomba fogódzva, hazavonszolt mint valami alvajárót.

Másnap a legcsinosabb nő oldalán utaztam az „örök város” felé. Figyelmes és gyöngéd volt irántam, akár a legderekből felelő. Ez átalakulás fölött csupán az öreg Jakab íns csóvalta ősz fejét.

Róma kopott dicsősége csak vezeklőre hathat. Hiába erőködik Cesare Cantu az összműveltséget e város góczának kisugárzásaképen felfogni. Arany János bubánatos szavai sírfelirat gyanánt illenek a hű dicsőségnek északi ködbe roskadt sirjára:

..... Jer, Osszian,

Ködös, homályos énekeddel!

Ossiából olvastam fel Angelikának, ha lázának rohama rövid időre engedett. Beteg lett mindjárt megérkezésünk napján, s kórágynál virrasztanom be édes kötelem volt!

Halvány lámpafénynél kórágya mellett ölelte fel minden elröppent sóhaját kétségbeesett szívem. Oh, van-e mélyebb fájdalom a kora halálnak szánt egy drága élet fölötti remegő bánatnál? Karomra hajtott halántékához simult szorosan könyves arcom; féltékeny kezem görcsösen kebléhez tapadt, mintegy elriasztandó a könyörtelen halált.

Felgyógyult.

Nápoly enyhe égálja teljesen visszaadta úde egészségét, pajzán vidámságát. Így ébred a szárnyszegett beteg madár csicseregve az első ép reggre. Repülj tova, csalódott madárka, a szenvedés gyászos tájáról!

(Vége következik.)

herczeg a bolgár fejedelmi trónról némsokára le fog köszönni. Sándor fejedelem úgy látszik, az egyelőre csak in partibus létező Kongo-fejedelemség trónjával fogna kárpótoltatni, ámbar tudvalevőleg a nagyon is fantasztikus trónra már vannak más jelöltek is. Bulgária élére viszont egy görög herczeg kerülne, legalább úgy állítják Athénben. Egy görög herczeg a bolgár trónon minden esetre érdekes jelenség lenne a görögök és bolgárok közt Macedoniában s más török ország-részekben folyó küzdelmekkel szemben.

Khartumban Gordon tábornoknak és csapatainak semmi bajuk sincs. A Gordon tábornok rendelkezésére álló gőzhajók a város élelmezése céljából az éjszaki vidékekről barmokat és gabonát szereztek.

Egyiptomban a közbiztonság teljesen meg van ingatva. Az országot rablóbandák pusztítják: a föld-birtokosok a vidékről Alexandriába vagy Kairóba menekülnek.

Munkás tüntetések. A párisi munkások tüntetése, mely f. hó 11-re volt tervezve, elmaradt, mert a rendőrség nagymérvű óvintézkedéseket tett, sőt a katonaság is készenlétben állott az összes laktanyákban, az Elysée palota őrsége pedig megkettőztetett. A munkások hírét vevén e rendszabályoknak, megelégedtek azzal, hogy kisebb csapatokban elvonultak a palota előtt. A mozgalom vezetői ugyanis jobbnak tartották előbb a községtanácsnál tett lépések eredményét bevárni és ezen eredményhez képest a tüntetést elhalasztani. 17-én ismét Raspail halálának évfordulóját ülték meg a tulzók a Père-Lachaise temetőben. Délutáni 1 óraker több ezerre menő tömeg vonult ki a sirhoz Retif vezetése alatt. Beszédében ez hangsúlyozta a tüntetések szükségességét, valamint azt, hogy a radikálisoknak össze kell magukat szedniök, mert a köztársaság veszélyben van. Különösen az orleanisták ásták alá egyetértve a jelenlegi kormánylyal. Miután soká hangoztatták, hogy »Eljen a szociális köztársaság«, egy csapat Thiers sirját kereste föl, hogy azt meggyalázza. A rendőrség nem lépett közbe, csak egy fanatikust, a ki a temető falára plakátot ragasztott e felirással: »Halál a középosztályra«, fogtak el.

Sz. 147/1885.

Megyei ügyek.

I.

Gróf Bethlen András főispán ur ő Méltóságának f. évi Január 4-én 8 sz. a. kelt rendelete folytán van szerencsém Brassó megye képviselő testületének tagjait 1885. évi Január hó 20-án d. e. 9 óraker a brassai tanácsház üléstermében tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívni.

Az állandó választmány gyűlése 1885 Januárius 19-én d. e. 9 óraker fog a szokott helyen megtartatni.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. Bárá Fejerváry Géza honv. Minszter ur ő N. méltóságának üdvözlő irata.
2. Belügyminiszteri leirat a brassói erdészeti személyzet szolgálati utasítására nézt.
3. Földmívelés-ügy. miniszteri leirat megyei faiskola felállítására nézt.
4. Belügyminiszteri leirat tenyész állatok tartására vonatkozó szabályrendeletre nézt.
5. Belügyminiszteri leirat a haltenyészítésre vonatkozó szabályrendeletre nézt.
6. Belügyminiszteri szabályrendelet a közséjgyezői szigorlat tárgyában.
7. Belügyminiszteri leirat Keresztényfalván felállítandó gyógyszerár iránt.
8. Megyei vörös kereszt egylet megalakítása.
9. Alispáni jelentés közigazgatási gyakornok áthelyezésére nézt.
10. Földvári csoportban körorvosi fizetés megállapítása.
11. Pedure Miklós volt utmester özvegyének kérelme halálozási kegy fizetésért.
12. Alispáni jelentés elhalt Knaller Ferencz hivatal szolga özvegyének nyújtott kegyadományról.
13. Hétfalusi járás orvosi állomás betöltése.
14. Megyei beteg ápolási alap javára rovat.
15. Megyei utentartási költség előirányzat.
16. Brassó város 1885. évi költségvetési előirányzata.
17. Községi számadások.

Brassó város képviselőtétének határozatai.

18—24 120 frt. póthitelre nézt. — 93 f. 33¹/₃ a póthitelre nézt. — A városi alsóbb rendű szolgálatban lévők részére megállapított drágasági pótlékra nézt. — Városi tisztviselők fizetésének felemelésére nézt. — Rendőrszolga Deptner András nyugdíjazására nézt. —

Prázsmár képviselőtétének határozatai.

25. Malomhaszonbér elengedése és az ellen Türk Emilia fellebbezésére nézt.

26. Az erdő üzemterv költségeire nézt.

27. Veresmart képviselőtétének határozatai. 2907 frt. póthitelre nézt.

28. 1891 frt. 69¹/₃ kr. többletkiadás utólagos jóváhagyására nézt.

Botfalú képviselőtétének határozatai.

29. Fekvősegeknek az egyházközségek tulajdonába bocsátására nézt.

30. Községi illetékbe leendő felvételi díj fizetésére nézt.

31. Krizba képviselőtétének határozata: legelő felmérési költségekre nézt.

Volkányképviselőtétének határozatai.

32—34. Községi fekvőség elidegenítésére nézt. — 182 frtnak kataszteri ügyben tett kiadására nézt. — 450 frt. többlet kiadás jóváhagyására nézt.

35. Ujfalu képviselőtétének határozata: Ugar legelő haszonbérbe adására nézt.

36. Rozsnyó képviselőtétének határozata: Murz György jegyző nyugdíjaztatására nézt.

37. Tatráng képviselőtétének határozata község ház építési költségekre nézt.

38. Hosszúfalú képviselőtétének határozata: kisdudóvoda létesítésére nézt.

39. Dr. Fabriczius Ágoston orvos tudori oklevele.

40. Guttmann Ábráhamnő bába oklevele.

41. Más törvényhatóságok feliratai és átiratai.

Brassóban 1885. évi Januárius hó 7-én.

Röll Gyula, kir. tanácsos alispán.

II.

Nagy Küküllő megye közigazgatási bizottsága f. évi jan. 10-én tartotta havi ülést, melyen előterjesztvén a különféle — lényeges dolgot nem igen tartalmazó — jelentések, következő bizottságok választattak meg:

I. A fegyelmi választmányba.

1876. évi VI. törv. cikk 52 és 53 §. § alapján 1. Horváth László, tanfelügyelő. 2. Tusa Gyula, adófelügyelő. 3. Misselbacher J. B. 4. Roth Károly.

II. Börtönvizsgáló bizottságba.

Az 1876. évi VI. t. cz. 38. §. alapján 1. Misselbacher J. C. 2. Petky Ferencz. 3. Baczó József. 4. Schaffend József.

III. Pótadó kivételére elleni felszólamlások elintézésére hivatott bizottságba.

Az 1883. évi XV. t. cz. 12. §. alapján, 1. Petky Ferencz. 2. Roth Károly. 3. Eitel Adolf. 4. Tusa Gyula.

IV. Gyámügyi fellebbviteli küldöttségbe.

1877. évi XX. törv. cikk. 216. §. alapján. Szoboszlai Károly, alispán. Somogyi István, főjegyző. Zikeli Gusztáv, árvaszéki elnök. Wolff Alajos tisztii ügyész.

Közigazgatási bizottság által választott tagok, rendestagok: 1. Eitel Adolf, 2. Leonhart János, póttag: Schaffend Josef.

Főispán által kinevezett tagok, rendestagok: 1. Petky Ferencz, 2. Misselbacher J. B. póttag: Roth Károly.

V. Erdészeti albizottságba.

1879. évi XXXI. t. cz. 26. §. alapján. 1. Szoboszlai Károly, alispán. 2. Baczó József, főmérnök. 3. Róth Károly, ügyvéd. Csik Imre erdőalfelügyelő.

VI. Erdei Kihágási II-od fokú bíróságba. 1879. XXXI. t. cz. 120. §. alapján. Választott rendestagok: 1. Misselbacher J. B. 2. Róth Károly. 3. Petky Ferencz. 4. Dr. Wolff Mór. Választott póttagok. 1. Eitel Adolf. 2. Schaffend József. 3. Leonhart János. 4. Kospári József.

Az állam utakra kiszállított kavicsalmok átvételére kiküldendő bizottságba. Bolya-berethalmi járásba. Caspári József. Keresdi járásba Eitel Adolf, Köhalmi járásba Petky Ferencz.

A gyűlés további tárgyait a megszokott referádák képezték.

Városi ügyek.

Brassó város képviselőtété f. hó 14-én délután közgyűlést tartott. — Tekintettel arra, hogy a gyűlés lefolyásáról terjedelmes jelentés fekszik előttünk, melyet tér szűke miatt mai számunkban egész terjedelmében nem közölhetünk, ma csak kivonatlag adjuk a gyűlés lefolyását, a kimerítő és részletes jelentést jövő számunkra hagyván. A gyűlésen Brennerberg polgármester elnökölt, a kihez a tárgyrend előtt Maager Ferencz, s Schuster Károly interpellációt intéztek, előbbi az éjjeli rendőrség, utóbbi egy pár ügyében. — Zajzon község erdölési engedélyre vonatkozó kérelmével elutasított. A hétfalusi ideigl. erdőbizottság jelentése sajnálattal vétetik tudomásul; a törösvári uradalom

rendezése tárgyában új emlékirat felterjesztését határozta el a közgyűlés; Klockner Mór biz. tag elhalálozá folytán üresedésbe jött tagságra Schnell Károly választatott; a csapatkórház építését megtagadja a város, végül pedig a fősorozó bizottságba Kórodi Mihály és Porr György választatott. — Ez a gyűlés lefolyásának dióhéjba szorított jelentése.

A városi képviselőtestület ötven kisorsolt tagja helyébe a választást a megye alispánja f. hó 21-ére tűzte ki.

A város és a hirdetések.

Mint minden városnak, úgy Brassónak is vannak hirdetései, melyeket a város lakosságának tudtára kell adni. — Régen bevett szokás, hogy ezeket a városi dobos kidobolja. — Ez által a lakosság azon rétege, mely olvasni nem tud vagy nem szokott, szintén értesül a közhírré teendőkről. S habár a dobolás nagyon is falusi szokás, mindazonáltal megvan ennek a maga jó oldala. — Hasonlókép egy régi szokás a hirdetéseknek a szomszédalyák útján házról-házra való köröztetése. — Ez nem is tévesztette el jó hatását, a mennyiben az illető hirdetés úgy német, mint magyar és román nyelven volt szerkesztve, — szóval tekintetbe vannak véve a magyarok s románok is. Utóbbi időben azonban kezd ez szokás is elavulni s helyébe lépett a nyilvános hirdetés. — A városi tanács, a városi adó- és erdészeti hivatal, nemkülönben a városkapitányság az illető hirdetéseket a helyi német lapban háromszor közzéteszi, azon hiszemben élven, hogy ezzel kötelességének már eleget tett.

Legutóbb is láttunk egy hirdetést a városi adóhivatal részéről, melyben felhivatnak a háztulajdonosok, hogy adóleírás céljából adjak be a házaikat terhelő adósságok vallomási ivateit. — Ez megjelent a német lapban s talán kidoboltatott is; de más uton körözve nem volt. — A német lapot csak a német ajku lakosság járattja s vajmi csekély részben a más ajkuak is, a dobozásra pedig a házigazdák bizony nem futnak össze az utcákra. — Városunk magyar és román lakossága a hirdetésekben ép annyira érdekelve van, mint a német ajku lakosság, tehát jogosan követelhetik meg, hogy ezek oly módon adassanak át a nyilvánosságnak, hogy ők is tudomást szerezzenek arról. Tagadhatatlanul a legjobb mód erre a hirdlapokban való hirdetés. Tehát tegye közzé ezeket a város nemcsak a német, hanem a román és magyar lapban is; és hogy ez háromszoros költséget ne okozzon, ne hirdesse ezentul háromszor. hanem minden lapban csak egyszer és a költség ugyanaz. — Vagy ha a t. városi tanácsnak ez inyére nem volna, ne hirdesse egyáltalában lapban, hanem köröztessen minden egyes hirdetést házról-házra.

Ez ellen panaszkodni senkinek sem lesz joga, de igenis van a mai eljárás ellen.

A városi hatóság nemcsak a német ajku lakosság részére van felállítva, — arra nézve nemzetiségi különbségnek nem szabad lenni s mi remélni is akarjuk, hogy a városi tanács kérésünk jogos és méltányos voltát belátván, annak jövőben eleget is fog tenni.

Budapesti levél.

Budapest, 1885. jan. 12.

(Dr. F.) Elvégre megkezdte ma az alsóház a budgetvita folytatását, de sajnos azon lassu tempóban, mely nagyon is drágán fizeteti meg az országgal azon mindenesetre kérdéses és proplematikus hasznót, mely a budget discusszióból esetleg a nemzetre háromolhatnék. Nézetünk szerint itt is az arany középut azon ösvény, melyen leginkább boldogulhatnánk.

Ha valakire, akkor a magyar népre leginkább vonatkozhatik az ismert római mondat: „Qui habet tempus, habet vitam”. — Elkéstünk ugyan, de még mindig elég időnk van arra, hogy az europai kulturnépekkel lépést tarthassunk, hogy velük együtt a kor színvonalán állhassunk. De ha még — mint ma is a földmívelési miniszterium költségvetésének tárgyalásánál — a részletes vita végnélküli általános vitává lesz, akkor ezen országgyűlési ülæsszak aligha fogna a productiv jelzőre igényt tarthatni.

Egyébiránt úgy látszik a budgetvita lassu menetébe bele kell nyugodnunk, valamint abba is, hogy az országgyűlés annyira fontos reform törvényjavaslata — a felsőház reformja — csak február elején fog napirendre kerülni.

Mint fentebb jeleztük ma a földmívelés- ipar- és kereskedelmi miniszterium költségvetésének tárgyalása volt napirenden. Az érdekes vitában részt vettek Horváth Gyula, Gróf Károlyi Sándor, Ullmann Sándor Enyedi, Liphay, Simonyi és maga a kereskedelmi miniszter, kinek beszéde az ülés legkiválóbb momentu-

mát képezte. Szécsenyi különben fentartotta magának a vitta későbbi folyamában esetleg felmerülhető ellenvetésekre és nézetekre behatólag reflectálhatni.

Tüntetés a színházban.

Azon felszólalásra vonatkozólag, melyet lapunk 4. számának »A közönség köréből« rovatában közöltünk, Hiemesch Ferencz városkapitány urtól az alább következő levelet vettük, melyet egész terjedelmében közlünk.

1885 Január 12-én.

Tisztelt szerkesztő úr!

Becsés lapja f. é. 4. számában egy »színházlátogató« igen sötét színekkel ecsetelt egy a német színház bucsuelőadásán történt ugynevezett »tüntetést.« Az említett cikknek vége felé a városkapitányság is némileg megrovatván, kérem a t. szerkesztőséget, következő helyreigazító soroknak tért engedni becsés lapjában.

A beadott hivatalos jelentésből meggyőződtem, hogy az említett tény nagyon tulzott előadásban jutott az olvasó közönség tudomására. Mert ha egyrésztől valószínű, hogy egy-két fiatal rajongó német dalt kívánván hallani, ez óhajnak a »Deutsch! Deutsch!« kiáltásokkal a fennforgó körülmények közt helytelen kifejezést adott, de másrésztől valószínű az is, hogy a nagyobbára szászokból álló közönség ez akaratlan félhangos interjectiót, illendő figyelemre méltatván fel sem vette.

Sok néző a kiáltást nem is hallotta. Ennélfogva természetes, hogy szó sem lehetett a közönségnek nagy »felháborodásáról«, mely csakis a cikkíró képzelődésének szüleménye, és ép oly természetes, hogy a jelenvolt városkapitánysági tisztviselő nem láthatta magát indítva a »közbelépésre«, feladata nem lévén az, hogy szálkát gerendának nézzen, és ott, hol nincsen zavar, zavart provokáljon.

A cikkírónak azon állítása tehát, miszerint a rendőrség elfelejtkezett kötelességéről, alaptalan, annál is inkább, mivel eddigelé senki sem állíthatta, hogy Szabó Sándor rendőrbiztos ur valaha részt vett volna valamely a magyar dal, nyelv, sőt nemzet ellen irányuló tüntetéseken.

Általán határozottan vissza kell utasítanom azon ráfogást, mintha a brassói rendőrséget szolgálatjában nemzetiségi elfogultság vezérelné, és erre nézve bátran felhihatom bizonyosságul Brassóvárosának egész lakosságát.

Egyébiránt ráülök az állítólagos szász »tüntetésekre«, a mit Könyves Kálmán királyunk a boszorkányokról mond: »De strigis vero, quae nullae sunt, nulla quaestio fiat.« —

Végül megjegyzem, hogy az említett eset annak idejében tudomásul adatott az illetékes előjárásnak, mely hivatalának eleget fog tenni az illetőkkel szemben.

Tisztelettel maradok

Hiemesch Ferencz,
városkapitány.

Eddig a t. városkapitány úr felvilágosító válasza, melyet azonban megjegyzés nélkül nem hagyhatunk.

Köszönettel vesszük e felvilágosítást, melyet az állítólag erős színben feltüntetett eset helyreigazításul kaptunk, — megjegyezvén, hogy cikkíró is csak ugyanazt állította, t. i. hogy azon »tüntetés« a komolyabb szász körökben is visszatetszést keltett. Okozott-e felháborodást, vagy nem, azt kutatni nem akarjuk, de mindenesetre könnyen hihető, hogy a jelenvolt magyaroknak ez igen rosszul eshetett.

Áttérve azonban Szabó Sándor rendbiztos úr s magát a kapitányságot illető részre, először határozott tagadásba kell vennünk, hogy valaki Szabó urat magyarellenes érzelmekkel vádolta volna. Sőt ellenkezőleg; ép oly kevéssé volt maga a mostani városkapitányság nemzetiségi elfogultsággal vádolva.

Az eset megtörtént, bármily alakba is öntsük azt s ezt csak sajnálni tudjuk; de örvendünk, hogy a t. városkapitány úr az esetről az »illetékes előjárásnak« jelentést tett, a vétséget megtorolandó. — Ezt el is várhatja a közönség jogosan, nem csak most, de minden más és hasonló esetekben is és mi is reméljük, hogy Hiemesch Ferencz városkapitány úr kötelessége tudatában a közrend- és csendnek mindenkor lelkiismeretes öre leendő, — fölül állva minden »nemzetiségi elfogultságon.«

A szerkesztőség.

Egyletek.

A »Brassai iparos ifjak önképző s betegsegélyző egylete« f. hó 11-én tartotta Bartha István elnöklete alatt a tagok nagy részvétele mellett ideai tisztújító közgyűlését. — Az évi jelentések s pénztári kimutatás előterjesztése után megejtetett a tisztújítás, melynek eredménye következő: Elnök: Bartha István; alelnök: Killyéni Endre (tanár); pénztárnok: Kósik Mi-

hály, gazda: Vaginger József, I. jegyző: Telegdy Ede; II. jegyző Janosó István; könyvtárnok: Gidró Elek és orvos: Dr. Flechtenmacher. — A tükári állásra pedig a gyűlés Szterényi József szerkesztőt választotta meg, a ki a körnek tagja nem lévén, küldöttég által határozottatott felkérte, hogy tekintettel az egylet nemes céljára, azt fogadja el. — A választmányba beválasztottak: rendes tagokul Bantmann Antal, Cseri Gyula, Csulak József, Dakó Bálint, Györffi Károly, Finkler Samu, Kosztolánczy Károly, Pásztory István, Péter Árpád, Tóbiás Mihály, Venczel Pál, és Zsigmond Áron; póttagokul, Bolna András, László István, Máthé József, Mutsi Gergely, Olajos János és Vas István.

Mulatságok.

A románok sylvesterestélye e hó 12-én a redout termeiben fényesen sikerült. Az estélyt a román nőegylet rendezte és ezek megbízásából első sorban egy szűkebb körű férfi bizottság, mely hivatva volt az estélynek tragicomicus színt is kölönözni. Mindazonáltal ama körülmény, hogy a redout termei zsufolva lettek, mindenesetre és nagyobbára amaz uri nőknek köszönhető, kik, tekintettel arra, hogy a tiszta jövedelem szegény árvák és özvegyek javára lett szánva, rendkívüli buzgalmat fejtettek ki a jegyek eladásánál. Az estély tánczczal kezdődött és folyt vigan éjjel előtt 11 óráig. Ekkor székek és padok behurcolása által a tánczterem színházzá lett átváltoztatva és minden ember kíváncsian várta, mit fog ime az improvizált színpadról látni és hallani. Rövid készülés után egy az ó esztendő személyesítő agg király lépett ki a courtina elé, ki ülve, egy kezeiben levő iratból versben beszélt el az ó évben történt nevezetesebb momentumokat. A publikum egyes helyeken zajosan tapsolt. A felolvasott monolog 7 részre volt felosztva és ehhez képest 7 élőkép is be lett mutatva a közönségnek, mindannyi sikerülten.

Az első kép egy zöldasztal körül alvó 12 emberből állott, mely a román nemzeti ügyeket felkarolni hivatva levő központi bizottság tevékenységét ábrázolta. A második élő kép egy nemzeti színű szalagokkal visszafelé huzott gyermekkoscsit mutatott. Ez az egyházi ügyeket rendezni hivatott consistorium hátramaradására czélzott. A harmadik kép a kolozsvári Julia egylet felosztását paradirozta olyképen, hogy 3 magyar jogász danolva: »kereke ez a zsemle« nótát, a földön levő boeskor rugdalták. Ekkor azonban megjelenik egy román ember, ki a jogászoknak megmagyarázta, miszerint eme boeskor képezte ez ország egyik alapkövét, mire a jogászok dalolva távoznak. A negyedik kép a megjelenő 7 román lap képviselőit mutató be, kik közül a brassai gazettát egy vén banya személyesíté. Az ötödik kép a brassai román torna és dalegylet próbáit mutató be, melyek gyakran üresek szoktak lenni. A karmester — e szerepet a valóságos karmesterök adá — pontosan jelenik meg a próbán, míg a működő tagok egy órával később szállingoznak a terembe és ekkor is azonnal haza sietnek hahár küszöbön a dalestély és a darabok még nincsenek betanulva.

A hatodik képben egy suszter inas több brassai kebelbeli román dolgokat tárt a hallgatóság szeme elé. A hetedik képben a nők tevékenysége lett bemutatva, kik az egyletek sokasága daczára új egyleteket akarnak még alakítani. A nők eme egyleti hajlamát két uri ember párbeszédben tárgyalta. Az utolsó kép a nőegylet ama tagjait mutató be, kik a dalestélyre a jegyek árusításával foglalkoztak. Egy nő ugyanis minden embernek, kivel találkozik, revolvert szegez, ha nem vesz jegyet.

Erre az ó esztendő ábrázoló ember megszökik, a zene rágyújt és egy fiatal ember, román nemzeti öltönyben az új évet személyesítéki czukrocskákat és virágcsokrokat hint a publikum közé. Rövid pausa után a táncz újra megkezdődött és folyt reggel 7 óráig szakadatlanul. A költemény illetőleg monolog főszerezőiké Berszan és Pantzu tanár urakat halljuk emliteni, az ó esztendőt pedig Puscariu József ügyvéd ur személyesíté, ki monologját folyékonyan és átgondolva adta elő.

—X.

Helyi és vidéki hírek.

Időjárás. A beállott fagy néhány nap óta ismét engedett. — Az eső s lágy idő következtében a hó teljesen elolvadt, a vetések fagyatlan földben földetlenül vannak.

Bál. Fogarason, — így írja ottani levelezőnk — a m. kir. honvéd tisztí özvegyek és árvák intézetének alapítókéje gyarapítására, tánczestélyt rendezett folyó hó 10-én, egy a célra megválasztott bizottság. Az estély, a mi kis városi képzetünket felülmúló fényvel és csinnal volt rendezve: volt fényes világítás, mi ily kis városban, hol még csak hírebből ismerik a gázlámpok

fényét, nem csekély ügyességet igényel; voltak pazar toillettek, de dicséretére a szép hölgykoszorúnak, a luxus nem volt oly nagy, mint a megelőző években; nem grasszált annyira a nehéz selyem és atlasz; látunk, — habár keveset is, — könnyű kreppe és tartalán ruhákat; szóval minden volt, jó zene, jó kedv, — de még valami, — a mi szinte hihetetlen, — pedig ugyan t. i. volt elég tánczos, a mi pedig még »nie dagewesen.«

Az első négyest 48 pár tánczolta. — Ott láttuk a tánczolókat közt: Ábrahám Frigyesné, Benedek Gyuláné, Czákó Károlyné, Daniel Ödönné, Hochmann Nándorné, Horváth Mihályné, Jakab Antalné, Kósy Sándorné, Oblátekne, Tóth Józsefné, Zankó Emilné és Zakariás Józsefné úrnöket, továbbá — Ábrahám Zelma, Benedek nővérek, Hochmann Helén, Hermann Teréz, Horváth Anna, Henter nővérek, Órás Gizella, Pánczél nővérek, Sibálszky W. Tóth Lujza, Zankó Blanka, Zakariás Irma és Etelka.k.a.-okat — A társaság egy részét, még a későn kelő januáriusi nap első sugarai is együtt találta. — A tiszta jövedelem 80 frt. volt. — Voltak felülfizetések is, melyeket legközelebb fogónk köszönetünk mellett nyugtázní.

(—x.—)

Szebeni hírek. A múlt 1884-ik évben N.-Szebenben összesen 648 egyén halt meg. Nem szerint; 365 férfi, 283 nő. Hónapok szerint: januárban 50, februárban 60, márcziusban 65, áprilban 65, májusban 53, júniusban 47, júliusban 57, augusztusban 54, szeptemberben 56, októberben 44, novemberben 55, decemberben 42. — A zeneconservatorium nagy termében Adler Friderika asszony jeles-ének és zenetanítónő, vasárnap tartá meg többször hirdetett hangversenyét, nem nagyszámu, de válogatott közönség előtt. — A szebeni nőegylet, melynek tánczvigalmát, hír szerint febr. 2-án, az egylet házának nagy termében. — Cholera rediviva! Mint a szebeni »Tageblatt« értesít Galateában a cholera ismét kiütött volna. E hír azonban még megerősítésre vár. — A országos vásár, mely Szebenben máskülönben igen népes szokott lenni, az idén igen gyengén van látogatva.

A honvéd tiszték ruhája, mint a hadügyminiszterium elhatározta, rövid idő múlva megváltozik. A zsinoros atillát kassirozzák, s helyébe a közös hadsereg parádés kabadját hozzák be. A szolgálati öv szintén megváltozik. Olyan lesz mint a közös hadseregbeli tiszté, természetesen nem sárga-fekete színnel. Vörös lesz. A vörös csákó pedig kék.

A földrengés a tengeren. Az »Isabel St. John« bárka kapitánya, ki bárkájával Kadikszból New-Yorkba érkezett, azt jelenti, hogy dec. 18-dikán, midőn a 38.51 szélességi- és 29.55 hosszúsági fok alatt, tehát az azóvi szigetekről nyugatra voltak, a földzeten levők borzasztó földrengést észleltek, mit menydörgésszörű, tengerallati moraj követett.

Megkerült postapénz. Gyöngyösen a múlt év április havában a posta hivatalból 4800 frtot loptak el. A gyanc Réthy György volt postaszolgá és Szöllősi József postakocsis ellen irányult, de mert nem volt semmi sem rájuk bizonyítható, szabadlábra helyeztettek. A rendőrség azonban ezután is figyelemmel kísérte a gyanúsítottakat, és e hó 3-án értesült arról, hogy Szöllősi József százast, később ötvenest akart váltani, mikor azonban el akarták fogni, megszökött. Rákos-Keresztu on akadtak reá és bár tagadta, hogy ő a keresett, letartóztatták. Mint a P. N. írja, 1598 frt. 40 krt., egy 1000 forintos pénztári utalványt és ékszereket találtak nála.

Borzasztó családi dráma. Vasárnap délután Berlinben a potsdami hid tájékán izgalmas jelenet játszódott le. Egy ismeretlen házaspár két gyermekét a csatornába dobta, hogy aztán magukat is a vízbe öljék. Az áldozatok sikoltozásai a járőkelőket oda térítették, kik megakadályozták a szülőket, hogy gyermekeik után ugorjanak. A szerencsétlenek a potsdami hid felé szaladtak tehát s ott hajtották végre szándékukat. Mindketten oly gyorsan merültek el, hogy kimentésükre gondolni sem lehetett. A gyermekek holttestét d. u. 3 óra tájban kifogták. A szülőket kiletét s elkeseredettségek okát mindeddig nem sikerült kitudni.

Requiem. Erdővidéki levelezőnkől igen érdekes levelet vettünk, melyet azonban tér szűke miatt e helyen össze kell vonnunk, csakis a tényre szorítkozva. — A január 6-án Brassóban öngyilkossá lett bölöni szül. Pál András nevű egyéves önkéntesért f. hó 12-én igen megható requiem tartatott a bölöni unitárius templomban mely zsufolásig megtelt hallgatósággal. — A szószéken ki volt függeszte egy diszes koszoru, melyet a brassai önkéntesek nyelvkülönbség nélkül tettek gyászos véget ért pályatársuk koporsójára. — Hosszu rózsaszín szalag diszítette a koszort, melyen arany nyomásu betűkkel, német nyelven a következő felirat állott: »az egyévi önkéntesek, az egy évi önkéntesnek.«

Az orgona bús accordjainak elhangzása után Lőfi Áron esperes ur a szószékre lépett és egyikét tartotta ama remek beszédeknek, melyeket tőle már megszoktunk, s melyekből egynek elmondása elég arra hogy elmondójának hirt, nevet alapítson. — Elkísérte a néhai a születés perczétől éppen azon időpontig, hogy a szív utolsó dobbanását bevégezte. Meghatóan ecsetelte azt a nyomoruságos, küzdelmes életet, melyet mint szegény székely fiu iskolás évein keresztül át élt.

Az Elite — álarczos bál rendezője ezenuel tisztelettel felkéri azon t. cz. urnőket s urakat, a kik tévedésből meghívót nem kaptak volna s arra igényt tartanak, sziveskednének a tévedés pótolhatása végett czimőket Beer S. unokaöccse nagy utczai butorraktárába leadni.

Bismark jubileuma. Németország cancellárja, az idén születésének hetvenedik évfordulójával együtt al-

